

Gemeente Westerkwartier
Rekenkamer

Jaarverslag 2023

26 maart 2024

Jaarverslag Rekenkamer 2023

De Rekenkamer van de gemeente Westerkwartier werkt aan de hand van een vastgesteld onderzoeksprotocol. Hierin staan heldere afspraken beschreven over de werkwijze, zowel intern naar de ambtelijke organisatie als extern naar onderzoeksbureaus.

In haar onderzoeksagenda staan de onderzoeken vermeld, die de Rekenkamer uitvoert. Alle fracties krijgen de gelegenheid om input voor de onderzoeksagenda in te brengen. Drie fracties hebben onderwerpen aangedragen voor de onderzoeksagenda 2024. De aangedragen onderwerpen worden in 2024 besproken met het presidium waarna er een actualisatie volgt.

De Rekenkamer heeft in 2023 onderzoeken laten uitvoeren door de geselecteerde bureaus BMC en Socianova. Ook is een onderzoek gestart door ZorgfocuZ. Daarnaast zijn er onderzoeken door de Rekenkamerleden zelf opgepakt en is er weer deelgenomen aan het onderzoek vanuit de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRK), de DoeMee onderzoeken.

Het contact van de Rekenkamer met de gemeenteraad over de voortgang verloopt via de klankbordgroep van de gemeenteraad. In februari 2023 en in september 2023 hebben vergaderingen plaatsgevonden en zijn er diverse organisatorische afspraken gemaakt. De rol van voorzitter is belegd bij Alex Steenberg en de rol van secretaris heeft Marijke Bijlsma. Van de vergaderingen zijn agenda's en notulen gemaakt.

Er is op 30 oktober 2023 een overleg geweest met de burgemeester en de gemeentesecretaris.

Fysieke vergaderingen van de Rekenkamer worden vanuit praktisch of organisatorisch oogpunt afgewisseld met digitale overleggen, afgewisseld op de middagen en in de avonden.

1. Rekenkamer van de gemeente Westerkwartier

De leden van de Rekenkamer zijn:

- Jan-Willem van de Kolk, voorzitter en woonachtig te Stadskanaal
- Avelien Haan, lid en woonachtig te Den Ham
- Jan Brontsema, lid en woonachtig te Zuidhorn

De ambtelijke secretaris is Marijke Bijlsma.

De leden van de raadsklankbordgroep zijn:

- Natasja Bennink, raadslid GroenLinks
- Olga Hartman-Togtema; per maart 2023: Jeroen Betten, raadslid VVD
- Johan de Vries, raadslid VZ Westerkwartier
- Alex Steenbergen, raadslid ChristenUnie

De Rekenkamer vergadert in beginsel 1x per maand, met uitzondering van de zomermaanden. Tussentijds is er meermaals overleg over de voortgang van de onderzoeken.

2. Onderzoeken

✓ **AFGERONDE ONDERZOEKEN**

a. Inkoop Jeugdhulp

De Inkoop van de Jeugdhulp is onderzocht in samenwerking met de andere rekenkamers in de provincie Groningen. Met de decentralisaties hebben de gemeente omvangrijke taken erbij gekregen. Omdat jeugdzorg de gemeentegrenzen overstijgt is de dit thema in samenwerking met andere rekenkamers opgepakt. De rekenkamers in de provincie Groningen hebben een opdracht uitgezet bij Socianova. De invulling van het onderzoek is na de start bijgesteld en betreft de Transitie van de Jeugdzorg.

De hoofdvraag van het onderzoek was:

In hoeverre sluit de inkoop van jeugdhulp door de RIGG en door de individuele gemeenten aan bij de behoeften van de betrokken Groningse gemeenten en op welke wijze is deze aansluiting van vraag en aanbod te verbeteren?

De resultaten van het onderzoek, de conclusies en aanbevelingen zijn in de raadsvergadering van 10 januari 2024 door Jan-Willem van de Kolk gepresenteerd.

b. Ondersteuning van volksvertegenwoordigers

Ook in 2022 organiseerde de NVRR een DoeMee-onderzoek. In het onderzoek zijn inventarisaties gemaakt van de budgetten en omvang van de griffie, de Rekenkamer en de fractieondersteuning. Daarnaast zijn gegevens verzameld over het gebruik van instrumenten van de volksvertegenwoordiging, zoals het stellen van vragen, het verkrijgen van ambtelijke bijstand en het organiseren van werkbezoeken. Dit alles is verwerkt in fact sheets. De resultaten zijn verwerkt in een raadsbrief. Avelien Haan heeft een presentatie verzorgd.

c. Verduurzaming woon- en leefomgeving Westerkwartier

Vanwege de actualiteit heeft de Rekenkamer gekozen voor een onderzoek naar het beleid en uitvoering van de lokale energietransitie-opgave. Nadrukkelijk is ingezoomd op het

inwonersperspectief. In hoeverre worden de inwoners doelmatig en doeltreffend ondersteund? Onderzoeksbureau BMC heeft dit onderzoek 16 juni 2023 afgerond. De bestuurlijke reactie is in november ontvangen en de presentatie van dit onderzoek is gehouden door de onderzoekers van BMC in het raadsoverleg van 31 januari 2024. Aanspreekpunt voor het onderzoek was Jan-Willem van de Kolk.

✓ **ACTUELE ONDERZOEKEN**

d. Herindeling

Herindeling is een thema dat verschillende fracties graag onderzocht willen zien. De Rekenkamer heeft de formulering van dit onderzoek afgestemd en opgestart. In het onderzoek staat de volgende vraag centraal: Welke gevolgen heeft de herindeling op de uitvoering van het beleid op vier onderwerpen voor gemeenteraad, uitvoerders en inwoners en welke lessen zijn te leren bij het harmoniseren en ontwikkelen van beleid na de herindeling? De Rekenkamer kiest twee beleidsterreinen waarvoor nieuw beleid is gemaakt en twee terreinen waarvoor dat nog niet het geval is. De Rekenkamer maakt bij nieuw beleid de keus voor de visie op dienstverlening (Dichtbij en Duurzaam) en de Kwaliteitsvisie Openbare Ruimte. De Rekenkamer kiest daarnaast voor twee subsidieregelingen. Avelien Haan en Jan Brontsema voeren dit zelf uit.

e. DoeMee onderzoek 2023 Klachtafhandeling

De centrale vraag luidt:

Op welke wijze geven decentrale overheden beleidsmatig en organisatorisch vorm aan de afhandeling van klachten, tot welke resultaten leidt dit beleid en op welke wijze wordt hierover gerapporteerd aan de volksvertegenwoordiging?

Decentrale overheden zijn gemeenten, de provincies en de waterschappen. De volksvertegenwoordiging zijn respectievelijk de gemeenteraden, de Provinciale Staten en het dagelijks bestuur. De resultaten zijn verwerkt en worden door middel van een raadsbrief aangeboden. Aanspreekpunt namens de Rekenkamer is Avelien Haan.

f. Voorliggende voorzieningen sociaal domein

De vraag is: hoe is het professionele deel van het voorliggende veld in de gemeente Westerkwartier ingericht, hoe percipiëren inwoners dit, waar liggen hiaten in het aanbod en hoe verhouden deze zaken zich met demografische ontwikkelingen in de gemeente. ZorgfocuZ heeft inmiddels dit onderzoek opgestart en de planning is dat het na de zomer wordt afgerond. Jan Brontsema is aanspreekpunt.

g. DoeMee onderzoek 2024 Energiebesparingsplicht

Er is gekozen voor de onderzoeksvraag:

Welke inspanningen plegen gemeenten en provincies bij het toezicht en de handhaving van de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing en wat zijn daarvan de resultaten?

In december is er een startgesprek gehouden. Jan-Willem van de Kolk is aanspreekpunt voor dit onderzoek.

3. Aanbevelingen

Het college moet jaarlijks aan de raad laten weten wat er met de aanbevelingen aan het college is gedaan. (Uit: Wet versterking decentrale Rekenkamers, artikel 185a)

De griffie verstrekt de raad jaarlijks voor 1 april een overzicht van de aan de raad gedane voorstellen van de Rekenkamer, die door de raad zijn overgenomen. (...) Tevens wordt aangegeven hoe aan alle voorstellen vervolg is gegeven. (uit: Verordening gemeentelijke Rekenkamer Westerkwartier 2023, artikel 9)

De Rekenkamer heeft de onderstaande aanbevelingen gedaan:

Onderzoeken 2023

Aanbevelingen

Inkoop Jeugdhulp	1. Actualiseer het beleid Sociaal Domein en versterk de informatiepositie. 2. Maak concrete afspraken met regio, RIGG en aanbieders over de monitoring van de risico's, die gepaard gaan met het hybride model. 3. Maak als Groningse gemeenten afspraken over de inkoop van de middel voorzieningen en blijf de hoog specialistische voorzieningen regionaal of zelfs op bovenregionaal niveau inkopen.
Ondersteuning van volksvertegenwoordigers	1. Bereid in de werkgeverscommissie een werksessie voor met de raad en de griffie over de omvang en werkwijze van de griffie waarbij de volgende gesprekspunten aan de orde komen. 2. Aandacht voor scholing/training voor de raad als geheel. 3. Het versterken van de kader stellende rol en de behoefte aan ondersteuning daarbij. 4. Het versterken van de controlerende rol en de ondersteuning daarbij. 5. Leg de resultaten van dit gesprek neer in een

	griffieplan voor de middellange termijn (5-10 jaar) en evalueer de voortgang van het plan in het presidium.
Verduurzaming woon- en leefomgeving Westerkwartier	1. Zet in op meer capaciteit, maar denk ook na over creatieve uitvoeringskracht. 2. Zet in op betere informatievoorziening richting inwoners, met aandacht voor doelgroepen. 3. Denk na over regelingen vanuit doelgroepenbeleid.

4. Rooster Van Aftreden

Twee leden van de Rekenkamer zijn gelijktijdig benoemd en komen ook gelijktijdig voor herbenoeming in aanmerking. Om te voorkomen dat twee leden over zes of twaalf jaren tegelijkertijd stoppen is er een rooster van aftreden waarmee dit wordt voorkomen.

Mochten leden kiezen voor herbenoeming, dan wordt aan het eind van een periode door de klankbordgroep getoetst of leden nog voldoen aan het opgestelde profiel.

Naam	Functie	Benoemd	Einde eerste termijn	Herbenoembaar	Einde tweede termijn
Jan-Willem van de Kolk	Voorzitter	1 November 2019	1 November 2025	Ja	1 November 2029
Avelien Haan	Lid	1 November 2019	1 November 2025	Ja	1 November 2031
Jan Brontsema	Lid	1 November 2022	1 November 2028	Ja	1 November 2034

De Rekenkamer evalueert jaarlijks haar Rooster van Aftreden.

5. Financiën

De Rekenkamer heeft een jaarbudget van €62.000. Dit komt overeen met €1 per inwoner. De afgelopen jaren is het budget gelijk gebleven. Het budget wordt momenteel niet standaard geïndexeerd. Voor gemeenten wordt de vuistregel gehanteerd dat een budget van € 1,33 per inwoner (prijspeil 2022) gewenst is. Om de onafhankelijkheid te

borgen is een 'voldoende en zeker' budget een voorwaarde. Omdat de kosten naar verwachting fors toenemen is indexatie van het budget belangrijk.

Vergoeding Rekenkamerleden

De leden van de Rekenkamer ontvingen een maandelijkse vergoeding (excl. BTW) van respectievelijk 300 euro voor de leden en 350 euro voor de voorzitter. Indien Rekenkamerleden zelf onderzoek doen, mochten ze hier 75 euro per uur (excl. BTW) voor declareren. Er vindt een jaarlijkse indexering plaats, dezelfde zoals die geldt voor raadsleden. De ambtelijk secretaris wordt vanuit de griffie betaald.

Lidmaatschap NVRR

De Rekenkamer is lid van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies. Deze organiseren regelmatig webinars, cursussen, opleidingen en (digitale) bijeenkomsten over alles waar Rekenkamers mee te maken (kunnen) krijgen. De Rekenkamer was vertegenwoordigd tijdens het landelijk congres van de NVRR en heeft de bijeenkomst van NVRR-regio Noord bijgewoond. De NVRR organiseert ieder jaar een DoeMee-onderzoek.

Financieel overzicht

Tijdens het jaar 2023 heeft de Rekenkamer gewerkt aan zeven onderzoeken. Van vier onderzoeken bleven de kosten zeer beperkt, omdat maximaal gebruik kon worden gemaakt van faciliteiten die beschikbaar werden gesteld.

Kostenpost	Kosten
(Onkosten)vergoeding Rekenkamerleden	€ 10.471,14
Onderzoekskosten Inwoners betrekken bij beleid	€ 300,00
Onderzoekskosten DoeMee 2022	€ 900,00
Onderzoekskosten DoeMee 2023	€ 500,00
Onderzoekskosten Inkoop Jeugdzorg	€ 2.000,00
Onderzoekskosten Energietransitie	€ 10.750,00
Onderzoekskosten voorliggend veld	€ 22.460,00
Onderzoekskosten Herindeling	€ 4.125,00
Lidmaatschap NVRR	€ 670,00
Overig	€ 481,14
Totaal	€ 52.657,28